

Hər bir insan taleyi ilə birgə doğulur. Bəziləri taleyi ilə razılaşır, bəziləri isə taleyini dəyişdirmək üçün cəhdlər edir. 70 yaşı tamam olan Əməkdar jurnalist, "Yeni Təfəkkür" qəzetinin baş redaktoru Şəmsiyyə Kərimova Tanrının bəxş etdiyi alın yazısı ilə barışan, arzularının ardınca qanadlanan, həyatının ən ağır məqamlarında belə pozitivliyini itirməyən bir qələm adamı, vətəndaş kimi tanınır.

70 illiyi münasibətilə Şəmsiyyə Kərimovadan götürdüyümüz müsahibədə onun ömür yoluna boylandıq...

- Uşaqlığının çoxu palçıqdan divarları, torpaq döşəməsi olan bir evdə keçib. Hər səhər Güneş o kiçik pəncərədən içəri süzüləndə, anamın samovarının səsinə oyanırdım. O səsmənə həm rahatlıq verər, həm də günün başlanğıcı olduğunu bildirərdi...

Uşaqlıq arzularımı soruşursan. Uşaqlıqda hər birimizin xəyalları olur. Həmin xəyalların qanadında uzaqlara uçursan...

- Jurnalist olmaq da uşaqlıq xəyalınız idi?

- Çox qəribədir ki, gah cərrah olmaq istəyirdim, gah hakim, gah mühəndis, gah jurnalist.

Doğulduğum Tovuz rayonunda uşaq cərrahı vardı, ona Rəfai doxtur deyirdilər. O, rayonumuzda yaxşı cərrah kimi ad çıxarmışdı, ətraf rayonlardan onun yanına gəlirdilər. Mən də onun kimi cərrah olmaq istəyirdim. Sonra təsadüf nəticəsində fikrimi dəyişdim. O vaxt bütün evlərdə qəzet və jurnallara abunə olurdular. Anam "Azərbaycan qadını" jurnalı alırdı. Bir dəfə o jurnalda bir hakim qadın haqda yazı oxudum. Dəqiq yadımdadır, haqqında bəhs olunan hakim qadının adı Şakalad, familiyası Məmmədova idi. Adı da, peşəsi də mənə maraqlı gəlmişdi. Onun Qazax Rayon Məhkəməsinin hakimi olduğunu öyrəndim. Gecə-gündüz bu xanımı gözələrimin qarşısında canlandıırırdım. İçimdə onu görmək hissi baş qaldırmışdı...

- Görüşə bildinizmi hakim xanımla?

- Bəli. Şakalad xanımı görmək istəyi o qədər güclü idi ki, bir gün məktəbdən çıxandan sonra avtobusa minib düz Qazaxa getdim. Soruşa-soruşa gəlib məhkəmənin binasını tapdım. Qapının üstünə böyük hərflərlə yazılmışdı: Hakim Şakalad Məmmədova. Onun kabinəsinə keçdim, kreslodə yaraşıqlı bir xanım oturmuşdu. Çox səmimi qarşıladı məni. Ona gelişimin məqsədini dedim. Mənə hakim olmaq barədə tövsiyələr verdi və əsas onu dedi ki, dər-

slərini yaxşı oxumalısan, universitetə qəbul imtahanlarında yüksək qiymət alsan, hüquq fakültəsinə daxil ola bilərsən. Sonra onun icazəsi ilə bir neçə dəfə gedib apardığı məhkəmə iclaslarını izlədim...

- Sonra nə baş verdi ki, hakim olmaq arzunuzdan əl çəkdiniz?

- O vaxt əlimə bir kitab keçmişdi, Çingiz Fəreçovun "Mil düzündən Sevil keçdi..." kitabı. Sevil Qaziyeva Azərbaycanda ilk sürücü-mexanik qız idi. Kitabda onun qəhrəmanlığı, pambıqyığan məşində faciəli ölümü barədə yazılırdı. O kitabı oxuyandan sonra qərara gəldim ki, mən mütləq mexanizator olacağam. Təsəvvür edin, bu peşəyə o qədər vurulmuşdum ki, artıq universitet də gözümdə deyildi.

- Ailəniz razı olardımı ki, siz mexanizator olasınız?

- Bu istəyimi anama deyəndə anam daş atdı, başını tutdu. Dedi ki, dünya dağılsa da səni qoymaram gedib mexanizator olasan. Get universitetə sənədlərini ver...Gecə-gündüz ağlayırdım, anama yalvarırdım ki, mənə burax, gedib bu peşəni öyrənəm.

Atam özü mexanizator idi deyə, hiss edirdim ki, mənim bu peşəyə getməyim onun ürəyindəndir.

Bir gün anamın qarşısında diz çökdüm, ayaqlarını qucaqlayıb yalvardım, dedim sənə söz verirəm, gedim ikicə il işləyim, həvəsimi alım, qayıdıb mütləq universitetə gedəcəm. Anam gördü ki, məni fikrimdən daşındırmaq mümkün deyil, könülsüz razı oldu. Amma dedi ki, bax, söz verdin, iki ildən sonra universitetə gedəcəksən... Dedim söz verirəm, mütləq jurnalistikanı davam etdirəcəyəm.

- Demək, hələ məktəb illərindən yazırmışsınız. İlk yazınız yadınızda necə qalıb?

- Dediym kimi, arzularım, xəyallarım tez-tez dəyişirdi, amma bir şey dəyişməz qalırdı: yazmaq həvəsi.

O vaxt rayonumuzda "Həqiqət" qəzeti çıxırdı, bu qəzetə abunə idik. Hər sayını alırdıq, gördüyüm, şahidi olduğum yaxşı işləri yazıb o qəzetə gəndə-

"Ömrümdə birçə dəfə asi olmuşam, Allaha üsyan etmişəm, o da tək övladımı itirəndə..." - Şəmsiyyə Kərimova

rirdim. Kiçik yazılarım rayon qəzetində çap olunduqca həvəsim daha da artırdı.

Bir yazımı heç unutmuram, məktəbimizin həyatında, daha doğrusu, idman meydançasına yaxın yerdə bir topa zibil yığılmışdı. Məktəbin direktoru neçə yerə zəng etmişdisə, gəlib onu yığib apararı yox idi. Mən bir gün həmin neqativ halı yazıb rayon qəzetinə verdim. Qəzetin şöbə müdiri məktəbə gəldi, həmin zibil topasını gözü ilə gördü və mənim tənqidi yazımı dərc etdilər. Yazı çıxandan sonra aidyyəti təşkilatlar gəlib həmin zibil topasını yığışdırdılar. Onda məktəbimizin direktoru Qızxanım Səfərova məni bağrına bəsdı, öpdü və təşəkkür etdi, dedi ki, bizim edə bilmədiyimiz sənin kiçik bir yazınla həll olundu...

Bax, o vaxt mətbuatdan hamı çəkinirdi, mətbuatın nüfuzu, gücü vardı. Əgər belə olmasaydı kiçik bir məktəbli qızın yazısının izi ilə gəlib yerində yoxlayıb yazını dərc etməzdilər və tənqiddən nəticə çıxarmazdılar.

- Yazılarınız respublikanın nüfuzlu qəzetlərində də çap olunurdu. O vaxt sizin imzanızı məşhurlaşdıran bir yazınız olub...

- Bildim hansı yazını deyir-sən...Bir gün "Azərbaycan gəncləri" qəzeti Bakı Dövlət Universiteti ilə birgə müsabiqə elan etmişdi: "Jurnalist!Jurnalist!" Mən də bu müsabiqəyə bir yazı göndərdim-"Çərkeş qızı Tellinin nağılı". Bu, rayonumuzun Xatınlı kəndində yaşayan, evvəlcə baramacı olub, sonra üzümçülükdə işləyən əmək qəhrəmanı barədə oçerk idi. Bir aydan sonra müsabiqənin nəticələri açıqlandı, qaliblər elan olundu. 16 nəfərin yazısı qalib olmuşdu ki, biri də mənim yazım idi. Bu, həm də o vaxt elan olunmuşdu ki, mən buraxılış imtahanlarına hazırlaşırıdım, yəni orta məktəbi artıq bitirmişdim. "Çərkeş qızı Tellinin nağılı"oçerki qəzetdə dərc olunan-dan sonra hamı məni təbrik edir, kimisi də anama gözdənliliği verirdi ki, bəs qızın universitetə qəbul olunub. Bəziləri elə başa düşmüşdü ki, mən universitetə qəbul olunmuşam...Amma hələ o vaxt mənim başımda sürücü-mexanik olmaq sevdası vardı...Bu arzumun necə yarandığını sizə danışmışam.

- Jurnalist təhsili almaq üçün Bakıya nə vaxt gəldiniz?

- 1978-ci ildə Bakıya gəldim və bu elə bir vaxt idi ki, ali məktəblərə qəbulun vaxtı keçmişdi. Universitetə sənəd vermək üçün bir yerdə mütləq işləməli idim. O vaxtın qaydaları bunu tələb edirdi. Mən də mətbuata yaxın olmaq üçün ovaxtkı "Kommunist" (indiki Azərbaycan) Nəşriyyatının linotip sexində işə düzəldim. Bütün redaksiyalar bu nəşriyyatda yerləşirdi. Mənim üçün yeni bir qapı açılmışdı. "Azərbaycan gəncləri" qəzetinə daha asan gedib-gələ bilirdim.

O vaxt ikillik Jurnalist Sənətkarlığı İnstitutu vardı, sənədlərimi verdim, qəbul oldum. Bizə jurnalistikanın tanınmış simaları dərs deyirdi. Buranı bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Radio və Televizya Verilişləri Komitəsində radionun "Gənclik" Baş redaksiyasında müxbir kimi fəaliyyətə başladım. Bu, 1980-ci il idi...

1986-cı ildə radiodan ayrıldım. Artıq zaman da dəyişmişdi. Mən ikillik kursla kifayətlənə bilməzdim. Həmin institutda bizə dərs deyən müəllimlərdən biri "Müxbir" jurnalının baş redaktoru Oqtay Cəfərov idi. Gəldim onun yanına, fikrimi dedim. Təxminən fevral ayı idi. Dedi, qiymətli şöbəyə may ayında sənəd qəbulu başlayır. Get, yaxşı hazırlaş, sənədlərini ver. Dedim, axı sənəd vermək üçün iş yerim olmalıdır. Bir az fikirləşdi, sonra Azərbaycan Jurnalistlər İttifaqının sədri Hacı Hacıyevə zəng vurdu. "Müxbir" jurnalı Jurnalistlər İttifaqının orqanı idi. Məni o jurnala işə götürdülər.

Sənədlərimi universitetin jurnalistika fakültəsinə verdim, 1987-ci ildə qəbul imtahanlarını müvəffəqiyyətlə verib qəbul olundum.

1996-cı ildə"İki sahil" qəzetində işləməyə başladım. Deyim ki, ömrümün şirin və acılı anları bu redaksiyada keçib.

- 70 illik ömür yolunuzda sevincli günlər də, ağır-acı ilə möhürlənmiş yaşantılar da olub...Ən böyük acınız nə olub?

- Bu zaman kəsiyində həyatımda çox təlatümlü hadisələr olub. Kədərli, acılı-şirinli günlərin sayı-hesabı yoxdur. Amma geriye baxanda heç birinə təəssüflənmirəm, çünki bir ömrü mən yaşamışam. Ağlı-qaralı nə varsa hamısı mənim ömrümdən keçib. Hər birinə də şükranlıq edirəm. Nə yaxşı

olub deyə. Yaxşı olanda da Allaha duaçı olmuşam, kədərli, ağırlı günlərimdə də. Ömrümdə birçə dəfə asi olmuşam, Allaha üsyan etmişəm, o da tək övladımı itirəndə... Amma sonradan Allahdan məni bağışlamasını istəmişəm, demişəm ki, Allahım, özün bilən məsləhətdir, verən də sənə, alan da, mən kiməm ki... Gecənin gündüzü olduğu kimi, insan ömrünün də acılı, şirinli, sevincli, kədərli anları olur. Bunların hansı daha çox olub, bunu da Allahın verdiyi nemət kimi qəbul etmişəm.

- "Yeni Təfəkkür" qəzetini yaratdınız. Bu necə baş verdi?

- Ondən əvvəl "Naxçıvan" qəzetində işlədim. 2003-cü ilin dekabr ayının 12-də Azərbaycanın ümummilli lideri Heydər Əliyev dünyasını dəyişdi. Ondən sonra bu qəzetdə "Tarixi şəxsiyyətin portreti" rubrikasında Ulu öndər barədə yazılar verməyə başladım. Ulu öndərlə işləmiş, onun kadri olan adamlarla görüşüb Heydər Əliyev haqqında çoxunun bilmədiyi faktları yazırdım. Heydər Əliyevin vaxtında Mərkəzi Komitənin üçüncü katibi olmuş İsa Məmmədovla müsahibədə o, heç vaxt heç yerdə demədiyi sözləri mənə dedi. Təkcə onunla yox, bir çox tanınmış siyasi xadimlə müsahibələri hər həftə "Naxçıvan" qəzetində dərc edirdik. Bu minvalla 2004-cü ilin may ayınadək "Tarixi şəxsiyyətin portreti" rubrikasındakı yazılar davam etdi.

Elə həmin vaxtlarda dostlar-tanışlar dedilər ki, niyə özün bir qəzet təsis etmərsən? Müəllimlərimdən Cahangir Məmmədli ilə danışdım, qəzet təsis etmək istəyirəm, necə edim? Ad seçimində mənə kömək edin. Cahangir müəllim fikrimi təqdir etdi, bir az da ürək-ləndirdi. Bir neçə qəzet adı seçib dedi. Mən bu məsələ ilə bağlı Ədliyyə Nazirliyinə müraciət etdim. Qəzetin adını da özüm seçdim və beləliklə fəaliyyətə başladım. Əvvəl müstəqil qəzeti kimi fəaliyyət göstərdi, 2007-ci ilin əvvəlində Qızıl Aypara Cəmiyyətinin sədri Novruz Aslan təklif irəli sürdü ki, Qızıl Aypara bu qəzetin həmtəsisçisi olsun. 2007-ci ilin aprel ayında Qızıl Aypara Cəmiyyəti "Yeni Təfəkkür" qəzetinin həmtəsisçisidir. "Yeni Təfəkkür" respublikada yeganə humanitar qəzetdir...

İradə SARIYEVA